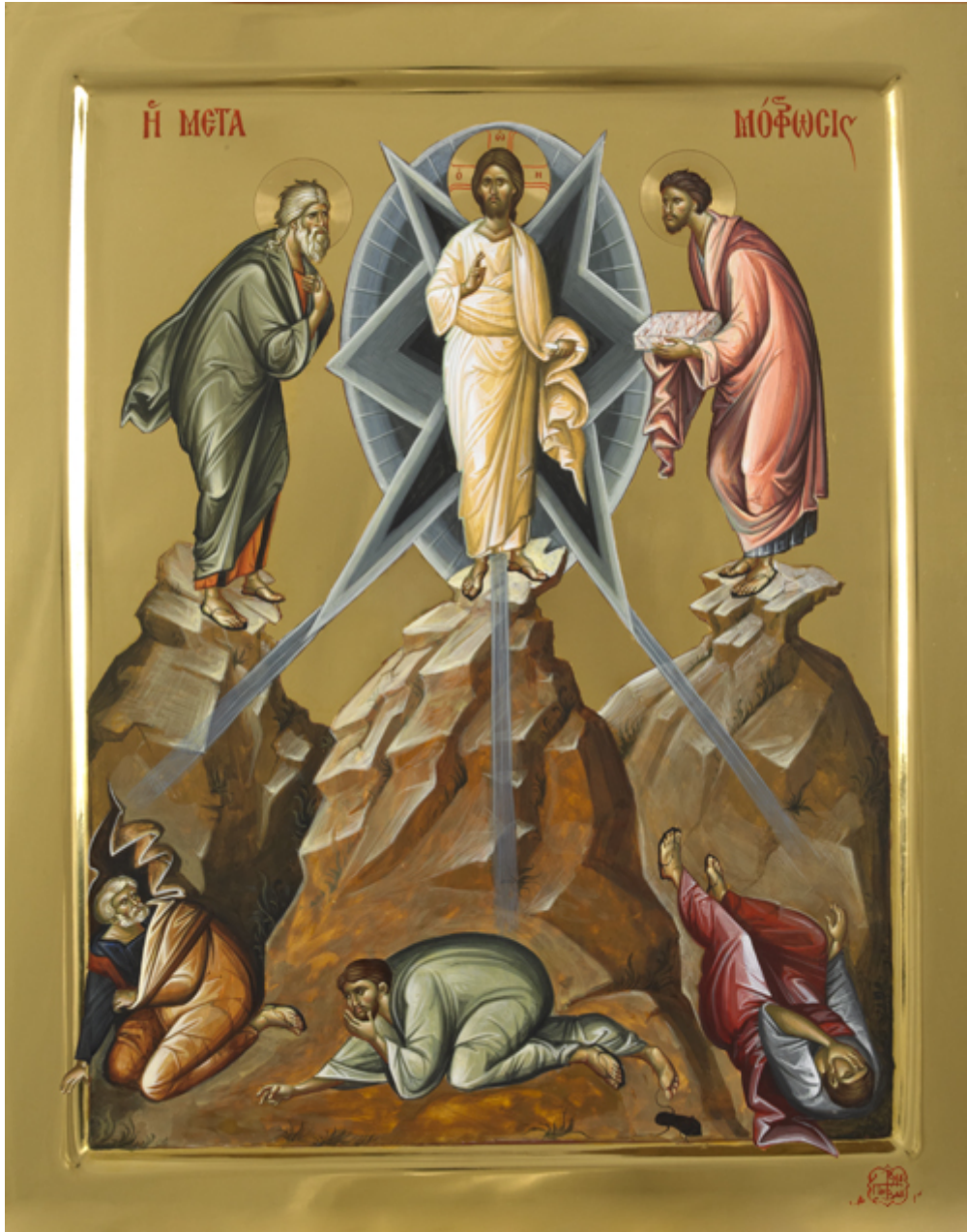

Ομιλία στη Μεταμόρφωση του Κυρίου και Θεού και Σωτήρος ημών Ιησού Χριστού (Αγ. Γρηγόριος ο Παλαμάς)

[Άγιοι - Πατέρες - Γέροντες](#) / [Άγ. Γρηγόριος Παλαμάς](#) / [Θεολογία και Ζωή](#) / [Ορθόδοξη πίστη](#)

Ὁ Προφήτης Ἡσαΐας προεῖπε γιὰ τό εὐαγγέλιο ὅτι «λόγο συντετμημένο θά δώσει ὁ Κύριος ἐπί τῆς γῆς» (Ἠσ. 10, 25). Συντετμημένος λόγος εἶναι ἐκεῖνος, πού μέσα σέ λίγες λέξεις περικλείει πλούσιο νόημα. Ἄς ἐπανεξετάσουμε λοιπόν σήμερα ὅσα ἔχουμε ἐκθέσει κι ἄς προσθέσουμε ὅσα ὑπολείπονται, γιὰ νά ἐμφορηθοῦμε ἀκόμη

περισσότερο από τὰ έναποκείμενα ἄφθαρτα νοήματα καί ὁλόκληροι νά καταληθοῦμε ἀπό τὰ θεῖα.

«Τόν καιρό ἐκεῖνο παραλαμβάνει ὁ Ἰησοῦς τόν Πέτρο, τόν Ἰάκωβο καί τόν Ἰωάννη καί τούς ἀνεβάζει σέ ὄρος ὑψηλό κατ' ἰδίαν. Ἐκεῖ μεταμορφώθηκε ἐνώπιόν τους καί ἔλαμψε τό πρόσωπό Του ὅπως ὁ ἥλιος» (Ματθ. 17, 1). Ἴδού τώρα εἶναι καιρός εὐπρόσδεκτος, σήμερα ἡμέρα σωτηρίας, ἀδελφοί, ἡμέρα θεία, νέα καί αἶδιος, πού δέν μετρεῖται μέ διαστήματα, δέν αὐξομειώνεται, δέν διακόπτεται ἀπό νύκτα. Διότι εἶναι ἡ ἡμέρα τοῦ Ἥλιου τῆς δικαιοσύνης, ὁ ὁποῖος δέν ὑφίσταται ἀλλοίωση ἢ σκιά ἔνεκα μετατροπῆς» (Ἰακ. 1, 7). Αὐτός, ἀφ' ὅτου φιλανθρωπῶς ἔλαμψε σέ μᾶς μέ εὐδοκία τοῦ Πατρός καί συνεργία τοῦ Ἁγίου Πνεύματος καί μᾶς ἐξήγαγε ἀπό τό σκοτάδι στό θαυμαστό του φῶς, συνεχίζει γιά πάντα νά λάμπει πάνω ἀπό τά κεφάλια μας ὡς ἄδυτος ἥλιος.

Ἐπειδή, λοιπόν, εἶναι δικαιοσύνης καί ἀλήθειας ἥλιος, δέν ἀνέχεται νά φέγγει καί νά γνωρίζεται ἀπό αὐτούς πού μετέρχονται τό ψεῦδος ἢ ὑψώνουν τήν ἀδικία μέ λόγια ἢ τήν ἐπιδεικνύουν μέ ἔργα. Ἀλλά ἐμφανίζεται καί γίνεται πιστευτός ἀπό τούς ἐργάτες τῆς δικαιοσύνης καί τούς ἐραστές τῆς ἀλήθειας καί αὐτούς εὐφραίνει μέ τίς λάμπεις Του. Αὐτό εἶναι πού λέει ἡ Γραφή «Φῶς ἀνέτειλε γιά τόν δίκαιο καί ἡ σύζυγός του εὐφροσύνη» (Ψαλμ. 96, 12). Γι' αὐτό καί ὁ ψαλμωδός προφήτης ἄδει πρὸς τόν Θεό: «Τό Θαβώρ καί ὁ Ἑρμών θά ἀγαλλιᾶσουν στό ὄνομά σου» (Ψαλμ. 88, 12), προαναγγέλλοντας τήν εὐφροσύνη πού προκλήθηκε ἀργότερα στό ὄρος ἀπό τήν ἔλλαμψη ἐκείνη σ' αὐτούς πού τήν εἶδαν.

Ὁ δέ Ἡσαΐας λέει: «λύσε κάθε δεσμό ἀδικίας, διάλυσε τούς κόμπους βιαίων συνθηκῶν, κάθε ἄδικη συμφωνία ἀναίρεσε» (Ἠσ. 58, 6). Καί κατόπιν: «Τότε θά ξεχυθεῖ σάν τήν αὐγή τό φῶς σου καί τά ἰάματά σου γρήγορα θά ἀνατείλουν, θά πορεύεται ἐνώπιόν σου ἡ δικαιοσύνη σου καί ἡ δόξα τοῦ Θεοῦ θά σέ προστατεύει» (Ἠσ. 58, 8). Καί πάλι, «ἐάν ἀφαιρέσεις ἀπό σένα δεσμό καί χειρονομία καταδικαστική καί κακολογία, καί δώσεις στόν πεινασμένο ἄρτο μέ τήν ψυχὴ σου καί χορτάσεις ψυχὴ ταπεινωμένη, τότε θά ἀνατείλει μέσα ἀπό τό σκοτάδι τό φῶς σου καί τό σκοτάδι σου θά γίνει σάν μεσημέρι» (Ἠσ. 58, 9). Πράγματι, τούς καθιστᾷ κι αὐτούς ἄλλους ἡλίους, πάνω στους ὁποῖους ὁ ἥλιος αὐτός θά λάμπει ἀπλέτως· «διότι θά λάμπουν καί οἱ δίκαιοι ὅπως ὁ ἥλιος στήν βασιλεία τοῦ Πατρός τους» (Ματθ. 13, 43).

Ἄς ἀποβάλλουμε λοιπόν, ἀδελφοί, τά ἔργα τοῦ σκότους, κι ἄς ἐργαζόμαστε τά ἔργα τοῦ φωτός, ὥστε ὄχι μόνο νά βαδίσουμε εὐσχημόνως σάν σέ τέτοια ἡμέρα, ἀλλά καί ἡμέρας υἱοῖ νά γίνουμε. Καί ἄς ἀνεβοῦμε στό ὄρος, ὅπου ὁ Χριστός ἔλαμψε, γιά νά δοῦμε τί συνέβη ἐκεῖ. Ἦ μάλλον, ἐάν εἴμαστε ὅπως πρέπει καί ἔχουμε γίνει ἄξιοι τέτοιας ἡμέρας, ὁ ἴδιος ὁ Λόγος τοῦ Θεοῦ θά μᾶς ἀνεβάσει στόν κατάλληλο καιρό. Τώρα ὅμως, παρακαλῶ, ἐντείνετε καί ἀνυψῶστε τούς ὀφθαλμούς τῆς διάνοιας πρὸς τό φῶς τοῦ εὐαγγελικοῦ κηρύγματος, ἕως ὅτου

μεταμορφωθείτε μέ τήν ἀνακαίνιση τοῦ νοῦ σας καί ἔτσι ἀποκτώντας τήν θεία αἴγλη ἀπό ψηλά, νά γίνετε σύμμορφοι μέ τό ὁμοίωμα τῆς δόξας τοῦ Κυρίου (Φιλ. 3, 21), τοῦ ὁποίου τό πρόσωπο ἐπάνω στό ὄρος ἔλαμψε σήμερα σάν τόν ἥλιο.

Τί σημαίνει «σάν τόν ἥλιο;» Κάποτε τό ἡλιακό φῶς δέν ὑπῆρχε σάν σέ σκεῦος στόν δίσκο τοῦτο. Τό μέν φῶς εἶναι πρωτογεννημένο, τόν δέ δίσκο τήν τετάρτη ἡμέρα δημιούργησε ὁ Κτίστης τῶν πάντων, ἀνάβοντας σ' αὐτόν τό φῶς καί κάμνοντάς τον ἄστρο πού φέρνει τήν ἡμέρα καί συγχρόνως φαίνεται τήν ἡμέρα. Κατά τόν ἴδιο τρόπο καί τό φῶς τῆς θεότητας κάποτε δέν βρισκόταν σάν σέ σκεῦος στό σῶμα τοῦ Χριστοῦ. Ἐκεῖνο μέν εἶναι πρῖν ἀπό κάθε ἀρχή καί δίχως ἀρχή. Τοῦτο δέ τό πρόσλημμα, τό ὁποῖο ἔλαβε ἀπό μᾶς ὁ Υἱός τοῦ Θεοῦ, δημιουργήθηκε γιά χάρη μας στούς ὕστερους χρόνους, λαμβάνοντας ἐντός του τό πλήρωμα τῆς θεότητας. Ἔτσι ἐμφανίσθηκε φωστήρας θεοποιός καί συνάμα θεοφεγγής. Ἔτσι ἔλαμψε τό πρόσωπο τοῦ Χριστοῦ ὅπως ὁ ἥλιος, τά δέ ἱμάτιά Του ἔγιναν λευκά ὅπως τό φῶς. Ὁ δέ Μᾶρκος λέει «στιλπνά καί λευκά πολύ σάν χιόνι, τέτοια πού δέν μπορεῖ νά λευκάνει γναφέας ἐπί τῆς γῆς» (Μαρκ. 9, 3).

Λαμπρύνθηκε, λοιπόν, μέ τό ἴδιο φῶς καί τό προσκυνητό ἐκεῖνο σῶμα τοῦ Χριστοῦ καί τά ἱμάτια, ἀλλ' ὄχι ἐξίσου. Διότι τό μέν πρόσωπό Του σάν τόν ἥλιο ἔλαμψε, τά δέ ἱμάτια, ἐφόσον ἄγγιζαν τό σῶμα Του, ἔγιναν φωτεινά. Καί ἔδειξε μέ αὐτό ποιές εἶναι οἱ στολές τῆς δόξας, πού θά ἐνδυθοῦν κατά τόν μέλλοντα αἰῶνα ὅσοι πλησίασαν τόν Θεό, καί ποιᾶ εἶναι τά ἐνδύματα τῆς ἀναμαρτησίας, τά ὁποῖα ὅταν ἀπέβαλε ὁ Ἀδάμ λόγω τῆς παραβάσεως, φαινόταν γυμνός καί αἰσθανόταν ντροπή. Ὁ μέν θεῖος Λουκάς λέει: «Ἔγινε ἡ μορφή Του διαφορετική καί ἡ ἐνδυμασία Του λευκή καί ἀπαστράπτουσα», βλέποντας ὅτι ὅλα τά ἐκεῖ τελούμενα δέν ἔχουν κάτι ἀντίστοιχο νά συγκριθοῦν. Ὁ δέ Μᾶρκος εἰκονίζει μέν τά ἱμάτια, λέγοντας ὅμως ὅτι εἶναι στιλπνά καί λευκά σάν χιόνι ἔδειξε καί αὐτός ὅτι οἱ εἰκόνες καί τά παραδείγματα ὕστεροῦν ἔναντι τῆς θεᾶς τῶν ἱματίων ἐκείνων. Διότι τό χιόνι εἶναι μέν λευκό, ἀλλ' ὄχι στιλπνό. Ἔχει πάντα ἀνώμαλη ἐπιφάνεια, ἐφόσον ὅλο ἀποτελεῖται ἀπό μικρές φουσαλίδες λόγω τῆς μίξεως τοῦ ἐνυπάρχοντος σ' αὐτό ἀέρα. Ὅταν δηλαδή τό σύννεφο δέν ἔχει ἀκόμη συσταθεῖ τελείως καί δέν μπορεῖ νά ἀποβάλει τόν ἐνυπάρχοντα ἀέρα, πῆζει ἀπό τήν σφοδρότητα τοῦ ψύχους καί ἔτσι κατέρχεται γεμᾶτο ἀέρα, λευκό καί ἀνώμαλο, ὅπως περίπου ὁ ἀφρός.

Ἐπειδή, λοιπόν, δέν ἀρκοῦσε τό λευκό τοῦ χιονιοῦ, γιά νά παραστήσει τήν τερπνότητα τῆς θεᾶς ἐκείνης, συμπεριλήφθηκε καί τό στιλπνό, δείχνοντας καί μ' αὐτά ὁ εὐαγγελιστής τήν ὑπερφυῆ φύση τοῦ φωτός ἐκείνου, μέ τό ὁποῖο τά ἱμάτια ἐκεῖνα ἔγιναν στιλπνά καί λευκά. Πράγματι, δέν εἶναι ἰδιότητα τοῦ φωτός νά καθιστᾶ λευκά καί στιλπνά αὐτά πού φωτίζει, ἀλλά νά δείχνει τό χρῶμα τους. Ἀντιθέτως, ἐκεῖνο, καθώς φαίνεται, τά ἀποκάλυψε ἢ μᾶλλον τά ἀλλοίωσε, πρᾶγμα

πού δέν συνιστᾶ ιδιότητα αἰσθητοῦ φωτός. Τό δέ ἀκόμη παραδοξότερο, ὅτι καί ὅταν τά ἀλλοίωσε, τά διατήρησε πάλι ἀναλλοίωτα, ὅπως φάνηκε λίγο ἀργότερα. Πῶς νά τά ἐνεργεῖ αὐτά φῶς γνώριμο σέ μᾶς; Γι' αὐτό ὁ εὐαγγελιστής θέλοντας νά δείξει ὑπερφυῆ ὄχι μόνο τήν ὑπεροχική λαμπρότητα καί ὁμορφιά τοῦ προσώπου τοῦ Κυρίου, ἀλλά καί τήν ὠραιότητα τῶν ἐνδυμάτων, παραμέρισε μέ τρόπο τήν φυσική ὠραιότητα συνάπτοντας τήν στιλπνότητα μέ τό λευκό τοῦ χιονιοῦ. Ἐπειδή ὅμως καί ἡ τέχνη μαζί μέ τήν φύση ἐπινοεῖ τό ὠραῖο, θέτοντας ἐκείνη τήν ὁμορφιά πάνω ἀπό τεχνητούς ὠραϊσμούς, ἀναφέρει: «τέτοια, πού δέν μπορεῖ νά λευκάνει γναφέας ἐπάνω στήν γῆ».

Ἄλλ' ὅμως ὁ προαιώνιος Λόγος, πού σαρκώθηκε γιά μᾶς, ἡ ἐνυπόστατη σοφία τοῦ Πατρός, φέρει ὅπωςδήποτε μέσα Του καί τόν λόγο τοῦ εὐαγγελικοῦ κηρύγματος· τοῦ ὁποίου τό γράμμα εἶναι σάν ἐνδυμασία· λευκό καί σαφές, συνάμα δέ στιλπνό καί λαμπρό καί σάν μαργαριτάρι, μᾶλλον δέ θεοπρεπές καί ἔνθεο γι' αὐτούς πού βλέπουν πνευματικά τά τοῦ Πνεύματος καί ἐρμηνεύουν θεοπρεπῶς τίς λέξεις τῶν κειμένων καί δείχνουν ὅτι τά λόγια τοῦ εὐαγγελικοῦ κηρύγματος εἶναι τέτοια, πού γναφέας ἐπάνω στήν γῆ, δηλαδή σοφός τοῦ κόσμου τούτου, δέν μπορεῖ νά διασαφήσει. Καί τί λέω νά διασαφήσει; Δέν μπορεῖ νά τά κατανοήσει, οὔτε ὅταν τά ἐξηγεῖ ἄλλος. Διότι, καθώς λέει ὁ ἀπόστολος, «ψυχικός ἄνθρωπος δέν δέχεται τά τοῦ Πνεύματος, οὔτε μπορεῖ νά τά γνωρίσει» (Α΄ Κορ. 2, 14). Γι' αὐτό καί ἐσφαλμένως θεωρεῖ αἰσθητές τίς ἀσύλληπτες καί θεῖες καί πνευματικές ἐλλάμψεις, «ἐρευνώντας πράγματα πού δέν εἶδε, μάτια ὑπερυφανευόμενος μέ τόν ὑποδουλωμένο στήν ἁμαρτία νοῦ του» (Κολ. 2, 18).

Ἄλλ' ὁ Πέτρος, πού ὁ νοῦς του φωτίσθηκε ἀπό τήν θεσπέσια ἐκείνη θεά καί ἀνυψώθηκε πρὸς θεῖο ἔρωτα καί πόθο μεγαλύτερο, μή θέλοντας πλέον νά ἀποχωρισθεῖ τό φῶς ἐκεῖνο, «καλό εἶναι νά εἶμαστε ἐδῶ», ἔλεγε στόν Κύριο, «ἂν θέλεις, ἄς κατασκευάσουμε ἐδῶ τρεῖς σκηνές, μία γιά σένα, μία γιά τόν Μωϋσῆ καί μία γιά τόν Ἥλία», μή γνωρίζοντας τί λέει. Διότι, βέβαια, δέν εἶχε φθάσει ὁ καιρός τῆς ἀποκαταστάσεως. Ὅταν ἔλθει ὁ καιρός, δέν θά χρειασθοῦμε σκηνές χειροποίητες. Πέρα ἀπό αὐτό, δέν ἔπρεπε νά ἐξισώνει τόν Δεσπότη μέ τούς δούλους μέ τήν ὁμοιότητα τῶν σκηνῶν. Ὁ μὲν Χριστός ὡς Υἱός γνήσιος στούς κόλπους τοῦ Πατρός βρίσκεται, οἱ δέ προφητες ὡς υἱοὶ γνήσιοι τοῦ Ἀβραάμ στούς κόλπους τοῦ Ἀβραάμ ὅπως πρέπει θά κατοικήσουν. Καθώς λοιπόν ὁ Πέτρος στήν ἄγνοιά του ἔλεγε αὐτά, «ἰδού, νεφέλη φωτεινὴ τούς ἐπισκίασε», διακόπτοντας τούς λόγους τοῦ Πέτρου καί δείχνοντας ποιά εἶναι ἡ σκηνή πού ἀρμόζει στόν Χριστό. Τί ἦταν ὅμως αὐτή ἡ νεφέλη καί πῶς, ἐνῶ ἦταν φωτεινὴ, τούς ἐπισκίασε; Μήπως εἶναι αὐτή τό ἀπρόσιτο φῶς, στό ὁποῖο ὁ Θεός κατοικεῖ, τό φῶς πού ἐνδύεται σάν ἱμάτιο; Διότι λέει: «αὐτός πού καθιστᾶ τά σύννεφα ἄμαξά Του» (103, 4) καί «ἔθεσε τό σκότος περικάλυμμά Του σάν κυκλική σκηνή» (Ψαλμ. 17, 13), ἐνῶ

ὁ ἀπόστολος λέει: «εἶναι ὁ ὁ μόνος πού ἔχει ἀθανασία καί κατοικεῖ σέ φῶς ἀπρόσιτο» (Α΄ Τιμ. 6, 16). Ὡστε τό ἴδιο εἶναι ἐδῶ καί φῶς καί σκότος, πού ἐπισκιάζει ἀπό ἀσύγκριτη λαμπρότητα.

Ἀλλά καί αὐτό, πού λίγο πρὶν εἶδαν τά μάτια τῶν ἀποστόλων, χαρακτηρίζεται ὡς ἀπρόσιτο ἀπό τούς ἱερούς θεολόγους. «Σήμερα εἶναι φωτός ἀπρόσιτου ἄβυσσος. Σήμερα φωτίζει τούς ἀποστόλους ἀπεριόριστη ἔκχυση θείας αἴγλης στό Θαβώρ». Καί ὁ μέγας Διονύσιος ἀποκαλώντας γνόφο τό ἀπρόσιτο φῶς, ὅπου λέγεται ὅτι κατοικεῖ ὁ Θεός λέει ὅτι «σ' αὐτόν τόν γνόφο εἰσέρχεται ὅποιος ἀξιῶνεται νά γνωρίσει καί νά δεῖ τόν Θεό». Ἐπομένως τό ἴδιο φῶς ἦταν αὐτό πού πρωτύτερα ἔβλεπαν νά λάμπει ἀπό τό πρόσωπο τοῦ Κυρίου οἱ ἀπόστολοι καί ἡ φωτεινή νεφέλη πού κατόπιν ἐπισκίασε. Ἀλλά στήν ἀρχή ἐπειδὴ ἔλαμπε μετριότερα, ἐπέτρεπε τήν ὄραση. Ὅταν ὅμως διαχύθηκε μέ πολύ μεγαλύτερη ἔνταση, ἦταν γι' αὐτούς ἀόρατο λόγω τῆς ἀσύγκριτης λαμπρότητας. Καί ἔτσι ἐπισκίασε τήν πηγὴ τοῦ θείου καί ἀεννάου φωτός, τόν ἥλιο τῆς δικαιοσύνης Χριστό. Ἄλλωστε, καί στόν αἰσθητό ἥλιο τό ἴδιο φῶς καί τήν ὄραση παρέχει μέσω τῆς ἀκτίνας καί ἀφαιρεῖ πάλι τήν ὄραση, ὅταν κατάματα τόν κοιτάξει κανεὶς, διότι ἡ λαμπρότητά του εἶναι ὑπεράνω τῆς δυνατότητας τῶν ὀφθαλμῶν μας.

Ἄλλ' ὁ μὲν αἰσθητός ἥλιος φαίνεται ὅπως εἶναι ἐκ φύσεως καί ὄχι ὅπως θέλει, οὔτε μόνο σέ ὅποιους θέλει. Ὁ δέ ἥλιος τῆς ἀλήθειας καί τῆς δικαιοσύνης Χριστός, ἔχοντας ὄχι μόνο φύση καί φυσική λαμπρότητα καί δόξα, ἀλλά καί θέληση ἀνάλογη, φωτίζει προνοητικῶς καί σωτήρια μόνο ὅσους θέλει καί ὅσο θέλει. Ἔτσι θέλησε καί φάνηκε σάν ἥλιος ἐνώπιον τῶν ἀποστόλων καί μάλιστα ὄχι ἀπό μεγάλη ἀπόσταση. Ἐπειτα ἔλαμψε πιό ἔντονα κατὰ τήν θέλησή Του καί ἀπό τήν ἀσύγκριτη φωτεινότητα ἔγινε ἀόρατος στά μάτια τῶν ἀποστόλων, σάν νά εἰσῆλθε σέ φωτεινὴ νεφέλη. Ἀλλά καί φωνὴ ἀκούσθηκε ἀπό τήν νεφέλη: «Αὐτός εἶναι ὁ Υἱός μου ὁ ἀγαπητός, στόν ὁποῖον εὐδόκησα, Αὐτόν νά ἀκοῦτε». Ὅταν ὁ Κύριος βαπτίσθηκε στόν Ἰορδάνη, ἀνοίχθηκαν οἱ οὐρανοὶ καί ἡ ἴδια ἀκούσθηκε φωνὴ ἀπό τήν δόξα ἐκεῖνη ἀσφαλῶς, τήν ὁποία δόξα καί ὁ Στέφανος ἀργότερα ἐνατένισε, ὅταν ἀνοιξαν γι' αὐτόν οἱ οὐρανοὶ καί καταλήφθηκε ἀπό τόν Πνεῦμα τό Ἅγιο. Τώρα ἀκούσθηκε ἀπό τήν νεφέλη, πού ἐπισκίασε τόν Ἰησοῦ. Ἐπομένως εἶναι αὐτὴ ἡ ἴδια ἡ ὑπερουράνια δόξα τοῦ Θεοῦ. Πῶς λοιπόν εἶναι αἰσθητό φῶς τό ὑπερουράνιο;

Δίδαξε δέ ἡ ἀπό τήν νεφέλη φωνὴ τοῦ Πατρός, ὅτι ὅλα ἐκεῖνα τά πρό τῆς ἐλεύσεως τοῦ Κυρίου καί Θεοῦ καί Σωτήρα μας Ἰησοῦ Χριστοῦ, οἱ νομοθεσίαι, οἱ υἱοθεσίαι, ἦταν ἀτελῆ καί δέν ἔγιναν οὔτε τελέσθηκαν σύμφωνα μέ προηγούμενο θέλημα τοῦ Θεοῦ, ἀλλά παραχωρήθηκαν γιὰ τήν μέλλουσα αὐτὴ τοῦ Κυρίου παρουσία καί ἐπιφάνεια. Αὐτός λοιπόν εἶναι ἐκεῖνος, στόν ὁποῖο εὐδοκεῖ καί ἀναπαύεται καί εὐαρεστεῖται τέλεια ὁ Πατήρ, ὅπως σέ Υἱό ἀγαπητό. Γι' αὐτό καί

παραγγέλλει Αυτόν νά ἀκοῦμε καί σ' Αυτόν νά πειθαρχοῦμε. Καί ὅταν λέει «εἰσεέλθετε ἀπό τήν στενή πύλη, διότι εἶναι πλατειά καί ἄνετη ἡ ὁδός πού ὁδηγεῖ στήν ἀπώλεια, ἐνῶ στενή καί δύσβατη ἡ ὁδός πού ὁδηγεῖ στήν ζωή», Αυτόν νά ἀκοῦτε. Κι ὅταν λέει πῶς τό φῶς αὐτό εἶναι βασιλεία τοῦ Θεοῦ, Αυτόν νά ἀκοῦτε, σ' Αυτόν νά πιστεύετε καί τέτοιου φωτός νά καθιστᾶτε ἀξιούς τούς ἑαυτούς σας.

Ὅταν λοιπόν φάνηκε ἡ φωτεινή νεφέλη καί ἤχησε ἀπό τήν νεφέλη ἡ πατρική φωνή, ἔπεσαν, λέει, μέ τό πρόσωπο στήν γῆ οἱ μαθητές· ὄχι ἐξ αἰτίας τῆς φωνῆς, ἀφοῦ καί ἄλλοτε πολλές φορές ἀκούσθηκε, ὄχι μόνο στόν Ἰορδάνη ἀλλά καί στά Ἱεροσόλυμα ὅταν πλησίαζε τό σωτήριο πάθος. Πράγματι, ὅταν ὁ Κύριος εἶπε «Πάτερ, δόξασε τό ὄνομά Σου» ἦλθε φωνή ἀπό τόν οὐρανό: «Τό ὄνομά μου τό δόξασα καί πάλι θά τό δοξάσω» (Ἰω. 12, 28), καί ὅλος μέν ὁ ὄχλος ἄκουσε, ἀλλά κανείς ἀπό αὐτούς δέν ἔπεσε. Ἐδῶ ὅμως ὄχι μόνο φωνή, ἀλλά καί φῶς ἀπεριόριστο συνάμα φάνηκε. Εὐλόγως, λοιπόν, κατάλαβαν οἱ θεοφόροι Πατέρες ὅτι γι' αὐτόν τόν λόγο ἔπεσαν πρηνεῖς οἱ μαθητές, ὄχι γιά τήν φωνή, ἀλλά γιά τό παράξενο καί ὑπερφυές φῶς. Διότι καί πρὶν φθάσει ἡ φωνή ἦσαν φοβισμένοι, ὅπως λέει ὁ Μᾶρκος, σαφῶς ἀπό τήν θεοφάνεια ἐκείνη.

Ὅμως, ὅταν μέ ὅλα αὐτά ἀποδεικνύεται ὅτι τό φῶς ἐκεῖνο εἶναι θεῖο καί ὑπερφυές καί ἄκτιστο, τί παθαίνουν πάλι αὐτοί πού ἐπιδίδονται μέ ὑπερβολικό ζῆλο στήν θύραθεν καί σαρκική παιδεία καί δέν μποροῦν νά γνωρίσουν τά τοῦ Πνεύματος; Κατρακυλοῦν σέ ἄλλο γκρεμό. Δέν τό ὀνομάζουν θεία δόξα, οὔτε βασιλεία Θεοῦ, οὔτε κάλλος, οὔτε χάρη, οὔτε λαμπρότητα, ὅπως ἀπό τόν Θεό καί τούς θεολόγους διδαχθήκαμε, ἀλλά ἰσχυρίζονται ὅτι τοῦτο εἶναι ἡ οὐσία τοῦ Θεοῦ, τό ὁποῖο προηγουμένως ἔλεγαν ὅτι εἶναι αἰσθητό καί κτιστό. Ὁ δέ Κύριος στά εὐαγγέλια λέει πῶς τούτη ἡ δόξα δέν εἶναι κοινή μόνο σ' Αυτόν καί τόν Πατέρα, ἀλλά καί στούς ἁγίους ἀγγέλους, καθώς γράφει ὁ θεῖος Λουκᾶς: «ὅποιος ντραπεῖ νά ὁμολογήσει ἐμένα καί τήν διδασκαλία μου στήν γενεά αὐτή, θά ντραπεῖ καί ὁ Υἱός τοῦ ἀνθρώπου γι αὐτόν, ὅταν ἔλθει μέσα στήν δόξα Του καί τήν δόξα τοῦ Πατρός καί τῶν ἁγίων ἀγγέλων» (Λουκ. 9, 26). Αὐτοί λοιπόν πού ἰσχυρίζονται πῶς ἡ δόξα αὐτή εἶναι οὐσία, θά δεχθοῦν ὅτι αὐτή εἶναι κοινή οὐσία τοῦ Θεοῦ καί τῶν ἀγγέλων, πράγμα πού ἀποτελεῖ ἐσχάτη ἀσέβεια.

Μάλιστα, ὄχι μόνο οἱ ἄγγελοι, ἀλλά καί οἱ ἅγιοι μεταξύ τῶν ἀνθρώπων μετέχουν σ' αὐτή τήν δόξα καί βασιλεία. Ἄλλ' ὁ μέν Πατήρ καί ὁ Υἱός μαζί μέ τό θεῖο Πνεῦμα ἔχουν φυσική τούτη τήν δόξα καί βασιλεία, οἱ δέ ἅγιοι ἄγγελοι καί ἄνθρωποι τήν ἀποκτοῦν κατά χάρη, δεχόμενοι ἀπό ἐκεῖ τήν ἔλλαμψη. Ἄλλωστε καί ὁ Μωϋσῆς καί ὁ Ἡλίας, πού ἐμφανίσθηκαν μαζί Του σ' αὐτή τήν δόξα, αὐτό ἀκριβῶς μᾶς παρέστησαν. Ὁ δέ Μωϋσῆς φάνηκε κοινωνός τῆς θεϊκῆς δόξας ὄχι μόνο τώρα ἐπάνω στό Θαβώρ, ἀλλά καί τότε πού τό πρόσωπό του δοξάσθηκε τόσο, ὥστε νά

μή μπορούν οί Ἰσμηλιῖτες νά τό ἀντικρύσουν. Τοῦτο δηλώνει καί αὐτός πού λέει ὅτι ὁ Μωϋσῆς δέχθηκε στό θνητό πρόσωπό του τήν ἀθάνατη δόξα τοῦ Πατρός. Καθώς καί ἐκεῖνος πού, ὅταν ὁ Εὐνόμιος χαρακτήριζε ἀμετάδοτη πρός τόν Υἱό τήν δόξα τοῦ Παντοκράτορα, τόν ἀντέκρουσε λέγοντας ὅτι, δέν θά ἀνεχόμεν τέτοιο λόγο, ἀκόμη κι ἂν ἀναφερόταν στόν Μωϋσῆ.

Κοινή, λοιπόν, καί μία εἶναι ἡ δόξα καί ἡ βασιλεία καί ἡ λαμπρότητα τοῦ Θεοῦ καί τῶν ἁγίων Του. Γι' αὐτό καί ὁ ψαλμωδός προφήτης ψάλλει: «ἡ λαμπρότητα τοῦ Θεοῦ μας θά εἶναι ἐπάνω μας» (Ψαλμ. 89, 19). Ἀλλά κανείς μέχρι τώρα δέν τόλμησε νά πεῖ ὅτι εἶναι μία καί κοινή ἡ οὐσία τοῦ Θεοῦ καί τῶν ἁγίων. Καί βέβαια κοινή φάνηκε τελευταῖα ἐπάνω στό ὄρος ἡ θεία λαμπρότητα τῆς θεότητας τοῦ Λόγου καί τῆς ἀνθρώπινης σάρκας. Ὅτι εἶναι ὅμως κοινή ἡ οὐσία τῆς θεότητας καί τῆς σάρκας, θά τό ἔλεγαν ὁ Εὐτυχῆς καί ὁ Διόσκορος καί ὄχι αὐτοί πού θέλουν νά εἶναι εὐσεβεῖς. Καί τήν μέν δόξα αὐτή καί λαμπρότητα, ὅπως καί τώρα τήν εἶδαν οἱ συνοδοιπόροι τοῦ Ἰησοῦ, ὅλοι θά τήν ἀντικρύσουν, ὅταν ὁ Κύριος φανεῖ νά λάμπει ἀπό ἀνατολή ἕως δύση. Κανείς ὅμως δέν στάθηκε στήν ὑπόσταση καί οὐσία τοῦ Θεοῦ καί εἶδε ἢ περιέγραψε τήν θεία φύση. Καί τό μέν θεῖο τοῦτο φῶς δίδεται μέ μέτρο καί ἐπιδέχεται τό μᾶλλον καί ἥττον μεριζόμενο δίχως νά διαιρεῖται, κατά τήν ἀξία αὐτῶν πού τό δέχονται. Ἡ ἀπόδειξη εἶναι κοντά. Τό μέν πρόσωπο τοῦ Κυρίου ἔλαμψε πῶς πολύ ἀπ' τόν ἥλιο, τά δέ ἰμάτια ἔγιναν λαμπρά καί λευκά σάν χιόνι. Καί ὁ Μωϋσῆς καί ὁ Ἡλίας στήν ἴδια θεάθηκαν δόξα, ἀλλά κανείς τους δέν ἄστραψε τότε σάν ἥλιος. Καί οἱ ἴδιοι οἱ μαθητές μέρος τοῦ φωτός ἐκείνου εἶδαν, μέρος δέν μπόρεσαν νά ἀτενίσουν.

Ἔτσι λοιπόν μετρεῖται καί μερίζεται, δίχως νά διαιρεῖται, τό φῶς ἐκεῖνο καί ἐπιδέχεται ἀξομείωση. Καί ἕνα μέρος αὐτοῦ γνωρίζεται τώρα ἕνα μέρος ἀργότερα. Γι' αὐτό καί ὁ θεῖος Παῦλος λέει: «τώρα κατά μέρος γνωρίζουμε καί κατά μέρος προφητεύουμε» (Α' Κορ. 13, 9). Ὅμως τελείως ἀμέριστη καί ἀκατάληπτη εἶναι ἡ οὐσία τοῦ Θεοῦ καί καμμιά οὐσία δέν ἐπιδέχεται ἀξομειώσεις. Κατά τά ἄλλα, εἶναι γνώρισμα τῶν καταραμένων Μεσσαλιανῶν τό νά νομίζουν ὅτι ἡ οὐσία τοῦ Θεοῦ γίνεται ὀρατή στους κατ' αὐτούς ἀξιούς. Ἐμεῖς ὅμως ἀνατρέποντας καί τούς παλαιούς καί τούς σύγχρονους κακοδόξους καί πιστεύοντας, καθώς διδαχθήκαμε, ὅτι οἱ ἅγιοι βλέπουν καί κοινωνοῦν ὄχι τήν οὐσία τοῦ Θεοῦ, ἀλλά βασιλεία καί δόξα καί λαμπρότητα καί φῶς ἀπόρρητο καί θεία χάρη, ἅς ὀδεύσουμε πρός τήν λάμψη τοῦ φωτός τῆς χάριτος, γιά νά γνωρίσουμε καί νά θεωρήσουμε τρίφωτη Θεότητα, πού ἀκτινοβολεῖ ἐνιαία ἀπόρρητη αἴγλη ἀπό μία τρισυπόστατη φύση. Καί τά μάτια τοῦ νοῦ ἅς ἀνυψώσουμε πρός τόν Λόγο, πού εἶναι τώρα μέ τό σῶμα Του ἐγκατεστημένος πάνω ἀπό τίς οὐράνιες ἀψίδες. Αὐτός, θεοπρεπῶς καθήμενος στά δεξιά τῆς μεγαλωσύνης, σάν ἀπό μακρυνό τόπο μᾶς στέλνει αὐτό τό μήνυμα: «ὅποιος θέλει νά παραστεῖ σ' αὐτή

τήν δόξα, ἅς μιμεῖται κατά τό δυνατόν καί ἅς πορεύεται τήν ὁδó καί τήν πολιτεία, τήν ὁποία ὑπέδειξα μέ τόν ἐπίγειο βίό μου».

Ἄς παρατηροῦμε, λοιπόν, μέ τούς ἐσωτερικούς ὀφθαλμούς τό μέγα τοῦτο θέαμα, τήν φύση μας νά ζεῖ αἰωνίως μέ τό ἄϋλο πῦρ τῆς θεότητος. Καί ἀφοῦ ἀποβάλουμε τούς δερμάτινους χιτῶνες, τούς ὁποίους φορέσαμε ἐξαιτίας τῆς παραβάσεως, τά γεώδη καί σαρκικά φρονήματα, ἅς σταθοῦμε σέ γῆ ἁγία, ἀναδεικνύοντας ὁ καθένας τήν δική του γῆ ἁγία διά τῆς ἀρετῆς καί τῆς ἀνατάσεως πρὸς τό Θεό, ὥστε νά ἔχουμε παρρησία, ὅταν ἔρχεται ὁ Θεός μέσα σέ φῶς, καί προστρέχοντας νά φωτισθοῦμε καί φωτιζόμενοι νά ζήσουμε αἰωνίως μαζί Του πρὸς δόξα τῆς τρισήλιας καί μοναρχικωτάτης λαμπρότητας, τώρα καί πάντα καί στούς αἰῶνες τῶν αἰώνων.

Πηγή: agiazoni.gr